

Kisszeben alapítása

Szeben alapítása a népmonda szerint ez: A magas Sáros várban tartózkodott udvarával István, a sárosi és szepesi herczeg, melyeket Nagy Lajostól nyert. A hosszú mulatozás a vár falai közt unalmassá lőn, s őt társaival együtt a szabadba úzé. Egykor vadászaton társaitól eltévedt az erdő sűrűjében, kimenetelt nem találván, a hosszas keresés után egy helyre akadt, mely neki kényelmesnek látszott nyugalomra. Ő már a lováról a nyeret levenni akará, midőn ennek nyugtalansága, s kutyájának szaglása figyelmessé tevé. Körültekintve, észrevett István a lombok sűrűjében egy pislogó világot és távoli kutyaugatást. Örvendve veté magát ismét nyeregbe, s lovát megindítván rövid idő múlva egy kis várda előtt állt, melynek kapuja hosszú zörgés után megnyílt. A várdának zászlósa Tarczay, csak hosszas kérdezősködés után nem igen szívesen bocsátá őt a várda falai közé, miután hallá, hogy István háznépe közül való ember. A herczeg meglegedve fogadá el az adott szívességeket, minthogy tudá, hogy a várdának őrzője Tarczay az egész környékben, mint mogorva ember vala ismeretes, s azért is, mert híre járt a nép között Tarczay gyönyörű leányának, kit bár senki nem láthatott, mert Tarczay erős őrizet alatt tartotta, de szépségének híre, és hogy Szabinának hivaték ismeretes volt.

István véletlenül meglátta a lányt, s igazolva találta a hírt, mit felőle hallott. Másnap reggel, anélkül hogy kilétét fölfedezné, visszalovagolt sárosi várába. Ott legelső teendője az volt, hogy titkon miképp kerülhetne Szabinához, anélkül, hogy a vendégszeretetlen Tarczay megtudná. Sikerült is különféle ürügyek alatt Tarczaytól elfogadtatást nyernie. S nem lett nehéz Szabinát vizontszerelemre bírni. De a titok nem maradt soká Tarczay tudtán kívül, és a herczeg kedvesét erőszakkal akará zsarnok atyja kezeiből kiragadni. Egy háborúbai pénzsegély ürügye alatt Bodónak, a herczeg egyik csatlósának kellett a vendégszeretetlen vitézt hosszadalmas párbeszédbe vonni, mialatt Gergely, a herczeg udvarnoka, Szabinát az őrizetlen várkertben kocsijába ülteté, s nyargalt vele Sáros felé. Tarczay azonban majdnem utóléré őket. Midőn István maga hajdúival feléjük jött, Gergely akkor a diadal jeléül három rózsát emelt föl. Azon perczen karját egy nyíl fúrá át, melyet

Tarczay dühében utánok küldte. De a cél eléretett, Szabina, István karjaiba jutott, ki a boldog találkozás helyére Szabina várost építteté, mely később a lakosok nyelvén Szebenre változott át.

S ezen név alatt mint erősség is építtetett, s a vizályos időkben sokáig daczolt mindenféle ellenséggel. Rákóczy szintén elfoglalá, s legkedvesebb várainak egyike volt. István hű szolgájának, Gergelynek a nem messze levő Alsó-, Felső- Lak falukat ajándékozá, elsőbb rendű nemességgel, őt pedig Gergelylakynak nevezé, címerébe egy nyíllal átlövött kart, mely ostort és három rózsát tartott fölfelé, üdvözlé őt személyesen. A legutolsó ága a 17. században halt ki ősi városában.